

6

Vragenuur: Vragen De Rouwe

Vragen van het lid De Rouwe aan de minister voor Wonen en Rijksdienst over het bericht "**Energielening is een fiasco**".

De heer **De Rouwe** (CDA):

Mevrouw de voorzitter. Het CDA is een voorstander van het verder mogelijk maken van energiebesparing bij huishoudens. Dat is goed voor de portemonnee van de mensen en goed voor de werkgelegenheid in dit land. Het draagt ook bij aan de doelstellingen voor minder uitstoot. De Persdienst meldde deze week echter al dat het fonds dat dit kabinet daarvoor heeft ingesteld, op een fiasco dreigt uit te lopen. Deze minister ging ervan uit dat dit jaar 5.000 leningen aan huiseigenaren verstrekt zouden worden om hun woning verder energiebesparend te maken. Wat bleek: in de eerste drie kwartalen zijn slechts 398 leningen verstrekt. "Jammer", was de reactie van deze minister. Hij zei echter dat hij verwachtte dat ze met een nieuwe campagne opnieuw mensen warm kunnen maken voor deze actie. Sinds die campagne begonnen is, is het nog erger geworden. Inmiddels ligt het aantal aanvragen bijna helemaal stil, met slechts gemiddeld tien per week. Het CDA wil van het kabinet weten waarom dit een fiasco dreigt te worden. Kloppen de cijfers? Waarom heeft een provincie als Overijssel wel een fonds dat heel succesvol is? Hoe kan het dat daar inmiddels al 15.000 woningen zijn voorzien van isolatiemateriaal, een hr-ketel of zonnepanelen? Hoe kan het dat men in Den Haag zo ver van de werkelijkheid afstaat, terwijl het in de regio wel lukt? Ik krijg graag een reactie van de minister.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik geef het woord aan de minister voor Wonen en Rijksdienst voor zijn beantwoording van deze vragen.

Minister **Blok**:

Voorzitter. De heer De Rouwe en ik delen in ieder geval de ambitie om onder meer met het beschikbaar stellen van betaalbare leningen de energiebesparing en de werkgelegenheid een impuls te geven. Het CDA heeft daar in het verleden voor gepleit. Het was onderdeel van het woonakkoord en het was ook onderdeel van het energieakkoord. Het is een lastig terrein, omdat het nogal een kunst is om consumenten daarvoor te interesseren.

Daarom is het verstrekken van goedkope leningen niet de enige afspraak uit het energieakkoord. We doen namelijk ook een aantal andere dingen. Een belangrijke stap is dat huiseigenaren vanaf 1 januari een indicatief energielabel krijgen. Verder is in het energieakkoord afgesproken dat de bouw- en installatiebedrijven met een energieggarantie zullen komen, zodat de consument bij een verbouwing en het afsluiten van een eventuele lening daarvoor weet dat hij een besparing mag verwachten zoals die in de energieggarantie wordt beloofd. Dat deel is nog werk in uitvoering. Dat betekent niet dat ik tevreden ben met de resultaten. Het moet beter. Daarom ondernemen we deze acties ook.

De heer De Rouwe vraagt waarom de cijfers in de provincie Overijssel boven de landelijke cijfers liggen. Dat komt omdat Overijssel heeft gekozen voor een andere aanpak, met alleen maar belastinggeld. Het Energiefonds is een samenwerking tussen de overheid en de banken als financiers. Belastinggeld is nu eenmaal schaars. Overijssel heeft, mede als gevolg van het verkopen van energiebedrijven, een behoorlijk gevulde spaarpot en kiest ervoor om het publieke geld volledig in te zetten voor dit doel. De structuur is anders en dat leidt dus ook tot andere resultaten.

De heer **De Rouwe** (CDA):

Het is bijzonder dat het kabinet zijn doelstellingen volstrekt niet haalt. Het CDA twijfelt er niet aan dat deze minister een goede insteek heeft. Hij heeft aangegeven dat hij wil besparen. Hij verwachtte dat het in het jaar 2014 om 5.000 woningen zou gaan, maar hij staat hier met praktisch lege handen. Er zijn namelijk nog geen 400 leningen verstrekt. Wij vragen ons oprecht af hoe het dan met de uitvoering zit. Hoe kan de regio het dan wel doen? Dit is namelijk ook belastinggeld. De 300 miljoen die opzij is gezet om dit te bewerkstelligen, is ook geld van ons allemaal. Dat geld kan natuurlijk terugkomen. Het is echter wel heel opvallend dat het kantoor die dit uitvoert, SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) in Hoevelaken, op dit moment twee loketten heeft, eentje van de provincie Overijssel, waar men het ontzettend druk heeft met het van de grond krijgen van de energiebesparing, en eentje van de heer Blok, waar men niks te doen heeft en duimen aan het draaien is, omdat er geen aanvraag binnenkomt.

Dit is toch gewoon een Haagse werkelijkheid, die ervoor zorgt dat we niet datgene krijgen wat we willen? We willen meer banen in de bouw en we willen energiebesparing. Daarom roepen we de minister op om ervoor te zorgen dat dit gaat werken. Verlaag de drempels. Kijk of je het slimmer kunt doen, bijvoorbeeld met de provincies. Denk aan het voorbeeld van de provincie Overijssel. Ik vraag de minister om naar de regio toe te gaan. Deze provincie slaagt er namelijk wel in. Zij krijgt het wel voor elkaar. Zij heeft inmiddels door een succesvolle regeling 2.000 mensen aan een baan geholpen. Zij heeft inmiddels 15.000 woningen via de Woningstichting echt verduurzaamd. Wat willen we nu? Willen we een regeling die op papier wel klopt maar in de praktijk niets doet of willen we ervoor zorgen dat mensen weer aan het werk komen en dat energie bespaard wordt? Ik zou de minister dan ook willen vragen om meer te doen dan alleen het uitleggen van een regeling die niemand begrijpt en die niet werkt. Volg het voorbeeld van de regio's en verlaag zo nodig de eisen of breng het over naar de regio's, zoals Overijssel, Limburg en Friesland en laat het aan de provincies over die met de gemeenten wellicht veel dichter staan bij de bouwbedrijven en bij de mensen die deze woningen hebben, in plaats van hier vanuit de Haagse werkelijkheid vast te houden aan regels, regels en regels die weliswaar op papier deugen maar in de praktijk niet van de grond komen.

Minister **Blok**:

De heer De Rouwe noemt een groot aantal punten. Allereerst een feitelijke correctie. De heer De Rouwe zegt dat het om 300 miljoen gemeenschapsgeld gaat. Dat is niet zo. Bij het landelijk fonds is het anders geregeld dan bij het fonds voor bijvoorbeeld Overijssel. De 300 miljoen bestaat onder andere uit 75 miljoen gemeenschapsgeld, waarvoor overi-

gens niet geldt dat het niet terugkomt, aangezien het een lening is. Verder bestaat het fonds uit geld vanuit de markt, terwijl het bij het fonds voor Overijssel gaat om alleen maar belastinggeld, wat dus echt een ander systeem is.

De heer De Rouwe vraagt of ik naar Overijssel ga. Ik was er gisterenavond en ben er al een groot aantal keren geweest, juist om ook naar de energiebesparing aldaar te kijken. Vandaar dat ik constateer dat die verschillen er zijn en dat Overijssel nu eenmaal iets ruimer bij kas zit.

De heer De Rouwe vroeg ook of ik bereid ben om de werking van het energiebesparingsfonds nog eens scherp tegen het licht te houden. Dat wil ik doen, zoals ik ook al eerder heb toegezegd in reactie op vragen van onder anderen de heer Vos. We zijn aan het kijken of we de procedure kunnen vereenvoudigen en of, zonder dat de belastingbetaler een extra rekening krijgt, het tarief een stukje omlaag kan worden gebracht.

De heer Jan Vos (PvdA):

Is de minister het met mij eens dat het niet zozeer aan de consument ligt dat er een gebrek aan overredingskracht is bij het kabinet maar dat het veeleer de voorkeur verdient om de huidige effectieve rente van 4,4% terug te brengen naar bijvoorbeeld 3% die betaald wordt voor een hypotheek? Uitgaande van die 4,4% rente begrijp ik namelijk wel dat die consumenten niet naar ons toekomen om het energiebesparingsfonds te benutten. Is de minister het ook niet met mij eens dat hij met spoed iets moet doen aan de waslijst aan regeltjes? Het vereenvoudigen van regelgeving en het verminderen van regeldruk en bureaucratie is toch een van de speerpunten van dit kabinet?

Minister Blok:

De consument is het voordeligst uit wanneer hij ruimte heeft binnen de hypothecaire lening. Het is ook niet voor niets dat ik de hypotheekregeling verruimd heb, namelijk juist om energiebesparing mogelijk te maken. Wat betreft de consumenten voor wie er geen ruimte meer is binnen de hypothecaire lening en die anders een duurder consumentief krediet zouden moeten kiezen, is het energiebesparingsfonds in het leven geroepen. Natuurlijk speelt de rente een grote rol. Dan komen we natuurlijk wel op het punt dat we ook niet eindeloos belastinggeld kunnen uitgeven. Dus vandaar dat ik serieus aan het kijken ben of we de rente nog wat omlaag kunnen brengen, zonder dat een greep in de belastingpot gedaan behoeft te worden.

Met het vereenvoudigen van de regels ben ik inderdaad bezig en ik hoop het komend voorjaar er verslag van te doen hoe we het op die manier gemakkelijker kunnen maken.

Mevrouw Van Veldhoven (D66):

Ik verbaasde mij ook een beetje over de uitspraak van de minister dat het aan de consument ligt en dat die niet geïnteresseerd is. De schuld wordt bij de consument gelegd en mijns inziens ten onrechte. Als je de consument vraagt of deze een lagere energierekening wil, zal die ja zeggen. Dat zie je ook, want veel mensen stappen over van energie-maatschappij omdat ze graag hun rekening omlaag willen brengen. De vraag is dan ook of in dit instrument het

argument wel voldoende is meegenomen dat een consument zich afvraagt of hij die lening er wel uit kan halen bijvoorbeeld vanwege de afweging of hij al dan niet eerder zal verhuizen. Hoe gaat de minister dat soort overwegingen dan meenemen bij de beoordeling van de toekomst van dit instrument?

Minister Blok:

Mevrouw Van Veldhoven heeft gelijk dat het van groot belang is voor de consument om het voordeel te zien van energiebesparing. Vandaar dat een onderdeel van de afspraken in het energieakkoord is dat de leveranciers, de installatiebedrijven en de bouwers een energieprestatieggarantie gaan uitwerken, zodat de consument inderdaad ook ziet dat als hij een investering in energiebesparing doet, hij ook kan rekenen op een energiebesparing van een bedrag X, waarmee hij dus ook kan uitrekenen hoeveel zijn investering oplevert. Aan dat deel wordt nog gewerkt.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Het energieakkoord hebben we gesloten omdat er een brandende noodzaak is om in elk geval die 14% schone energie te halen in 2020. Wat gaat de minister daarvoor doen? Hij loopt nu immers al achter op zijn plan. Op een heleboel vragen krijgen wij als antwoord dat het werk in uitvoering is. Komt er een moment waarop er gewoon gezegd wordt dat bijvoorbeeld een labelsprong absoluut noodzakelijk is of dat er iets via de WOZ-waarde moet worden geregeld? Dit is allemaal worteltechniek: mensen verlokken om dit te doen. Op welk moment gaat de minister zeggen dat hij, vanwege het belang van het halen van de doelstellingen in het energieakkoord, toch ook met een stok zal moeten aan komen?

Minister Blok:

Ik weet niet of wij meteen in termen van wortels en stokken moeten denken bij het verleiden van consumenten. Ik weet wel dat er over het energieakkoord met alle betrokken partijen — en dat waren er niet weinig — de heldere afspraak is gemaakt dat er een evaluatie zal plaatsvinden in 2016 om na te gaan hoe het hele pakket werkt. Dat betekent niet, zoals ik net aangaf, dat we stilzitten met betrekking tot het energiebesparingsfonds, dat maar een onderdeel van het pakket is. In de tussentijd ben ik namelijk aan het kijken of het tarief omlaag kan en of de uitvoering eenvoudiger kan, zodat we die aantallen omhoog krijgen. Dat is immers wel degelijk mijn ambitie.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

De heer De Rouwe zei het heel duidelijk: we lopen onwaarschijnlijk ver achter. Dit jaar zou het rond moeten zijn voor 5.000 woningen, maar dat is niet het geval. Dan moet je dus een inhaalslag maken. Denkt de minister serieus dat dit volgend jaar mogelijk zal zijn? Wat gaat de minister ondernemen om ervoor te zorgen dat wij hier volgend jaar november niet weer staan, om dan te zeggen dat het niet is gelukt in 2014, maar ook niet in 2015?

Minister Blok:

Er zit een heel aantal maatregelen in de pijplijn. Die zijn net al de revue gepasseerd. Voor het bedrijfsleven betreft dat

de energieprestatiegarantie. Van mijn kant zal ik nog eens kritisch kijken naar de tarieven en naar de regelgeving rondom deze regeling. In januari krijgen alle huiseigenaren een indicatief energielabel. Op dat moment zal er veel publiciteit zijn. Er komt een internetinstrument bij waardoor mensen zelf thuis eenvoudig kunnen nagaan hoe zij de energieprestatie van hun huis kunnen verbeteren. Er zit dus nog veel in de pijplijn. Ik kan niet voorspellen hoe de productie het komende jaar zal zijn; die hangt natuurlijk ook samen met de energieprijzen die mensen betalen. Ik kan wel constateren dat wij nog met een groot aantal maatregelen komen. Wij staan dus zeker niet met lege handen.

De voorzitter:

Dank u wel voor uw antwoorden en voor uw komst naar de Kamer. Ik heb begrepen dat u bereid bent om nog even te blijven om straks bij de stemmingen aanwezig te zijn.